

Бараш Є. Ю. - начальник Інституту кримінально-виконавчої служби, доктор юридичних наук, доцент

ОГЛЯД КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Корупція - чи не найголовніша проблема, яку доводиться долати громадянському суспільству в процесі свого розвитку. Негативні наслідки цього явища не лише перешкоджають нормальному розвитку та функціонуванню суспільства загалом, а й становлять серйозну загрозу інтересам національної безпеки України, демократичному її розвитку, конституційному ладу, що, відповідно, підриває авторитет країни, обмежує конституційні права і свободи громадян, порушує принципи верховенства права, руйнує моральні й суспільні цінності, дискредитує державу на міжнародному рівні.

Постає запитання: як слід визначати корупцію як соціальне явище? Більшість науковців називають це явище кримінологічним. Існує також думка, що корупція - поняття не стільки правове, скільки соціальне та моральне. Загалом же корупцію можна визначити як соціальне явище, яке охоплює всю сукупність діянь, пов'язаних із неправомірним використанням особами наданої їм влади та посадових повноважень для задоволення особистих інтересів чи інтересів третіх осіб, а також інших правопорушень, що спричиняють учинення корупційних діянь або їх приховування. Сутність корупції полягає у тому, що вона має соціальну обумовленість, впливає на

всі сфери суспільного життя, відзначається транснаціональним характером, економічними, політичними, правовими, психологічними та моральними аспектами.

Існування корупції, як засвідчує низка наукових досліджень, зумовлено трьома основними чинниками, а саме: суттєвими недоліками законодавчого регулювання, що надає широкі можливості для різноманітних маніпуляцій із законами під час їхнього застосування; певними недоліками в механізмі формування гілок влади; наявністю стійкої корупційної установки на всіх рівнях службової діяльності, яка відтворюється під час реалізації службовими особами своїх повноважень.

На жаль, не обходить стороною це ганебне явище і персонал Державної кримінально-виконавчої служби (ДКВС) України, яка перебуває на етапі свого реформування. Аналіз адміністративної практики свідчить, що протягом 2015 року за скоєння корупційних правопорушень особовим складом ДКВС України складено 20 адміністративних протоколів (у 2014 році - 13), у тому числі:

- щодо однієї адміністративної справи рішення судом не прийнято (Київська область);
- дві адміністративні справи закрито (Миколаївська та Тернопільська області);
- 17 працівників притягнуто до адміністративної відповідальності.

Із загальної кількості адміністративних протоколів 15 (75 %) складено за фактами скоєння корупційних діянь, пов'язаних із доставкою на територію зони, що охороняється, заборонених предметів із метою передачі їх засудженим за неправомірну винагороду та надання засудженим непередбачених законом переваг [1].

Адміністративні протоколи за такими фактами складено стосовно працівників органів і установ виконання покарань у Дніпропетровській - 4; Хмельницькій - 3; Харківській - 2; Волинській, Донецькій, Миколаївській, Полтавській, Чернівецькій - по 1 в кожній області.

Водночас необхідно зазначити, що лише за чотири місяці 2016 року зафіксовано 13 випадків серед персоналу згаданих органів та установ з корупційними ознаками.

Вивчивши це питання більш детально, можна зробити висновок, що основною детермінантою корупційних проявів у працівників ДКВС України є, передусім, низький рівень їхнього соціального та матеріального забезпечення, а вже потім моральна та етична складова.

Важливо зауважити, що Міністерством юстиції України, керівництвом органів і установ виконання покарань постійно вживаються заходи щодо запобігання та протидії корупційним виявам у ДКВС України, серед яких:

- систематичне вивчення й аналіз причин корупційних правопорушень;
- розроблення ефективних шляхів їхнього попередження;
- здійснення моніторингу розслідування кримінальних проваджень щодо виявлення фактів корупційних правопорушень, результатів їх розгляду в судах;

- організація та проведення занять із професійної підготовки щодо вивчення Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», приймання заліків з вивчення вимог антикорупційного законодавства тощо.

В умовах реформування ДКВС України слід запровадити комплексний підхід для вдосконалення роботи, спрямованої на розв'язання вищезначеної проблеми, здійснення добору кадрів, які б відповідали професійним та етичним нормам і принципам. Причому актуальними також є вимоги Мінімальних стандартних правил поведінки із засудженими, якими встановлено, що для досягнення ефективної роботи в'язничної адміністрації заробітна плата повинна встановлюватися з таким розрахунком, щоб приваблювати та втримувати їх на цій роботі [2], саме тоді їм і громадськості буде прищеплюватися думка про те, що вони, дійсно, виконують дуже важливу для суспільства працю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. [Кодекс України про адміністративні правопорушення](http://zakon4.rada.gov.ua) [Електронний ресурс] : Закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073^А. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

2. Мінімальні стандартні правила поведінки із засудженими [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.studfiles.ru>.